# La filosofia, és un saber inútil?

## Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

### Competència específica 1 a desenvolupar

1. Usar i valorar adequadament arguments i estructures argumentals, a partir de la seva anàlisi tant formal com informal, per produir i apreciar discursos, expressions o reflexions, personals o col·lectives, orals i escrites, de forma rigorosa, i evitar així modes dogmàtics, fonamentalistes fal·laços i esbiaixats de sostenir opinions o hipòtesis incoherents.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL1, CCL5, CP1, STEM4, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA4,CC3.

### Criteri d'avaluació

1.1.Produir i avaluar discursos argumentatius, orals i escrits, sobre qüestions i problemes filosòfics, demostrant un ús correcte de normes i pautes lògiques, retòriques i argumentatives.

1.2. Detectar i evitar modes dogmàtics, fal·laços i esbiaixats de sostenir opinions i hipòtesis, i exercitar les virtuts argumentatives, demostrant comprensió de la naturalesa d'aquestes fal·làcies i biaixos, així com de la necessitat de sotmetre la pràctica argumentativa a principis ètics com ara la cooperació, el compromís amb la veritat, el respecte a la pluralitat i el rebuig de tota actitud vexatòria, discriminatòria o arbitrària.

### Competència específica 2 a desenvolupar

2. Practicar l'exercici del diàleg filosòfic de manera rigorosa, crítica, tolerant i empàtica, interioritzant les pautes ètiques i formals que requereix, mitjançant la participació en activitats grupals i a través del plantejament dialògic de les qüestions filosòfiques, per promoure el contrast i l'intercanvi d'idees i l'exercici d'una ciutadania activa i democràtica.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL1, CCL5, CP1, STEM3, CPSAA3, CPSAA4, CC2, CC3, CCEC1.

### Criteri d'avaluació

2.1. Promoure el contrast i l'intercanvi d'idees i l'exercici d'una ciutadania activa i democràtica a través de l'exercici de la participació en activitats grupals i del diàleg racional, respectuós, obert, constructiu i compromès amb la veritat sobre qüestions i problemes rellevants filosòficament.

### Competència específica 3 a desenvolupar

3. Identificar problemes i formular preguntes sobre el fonament, el valor i el sentit de la realitat i l'existència humana, a partir de l'anàlisi i la interpretació d'imatges, màximes, textos breus, audiovisuals, cinema, lectura de llibres, música, art i altres formes d'expressió filosòfica i cultural, per reconèixer la radicalitat i la transcendència d'aquestes qüestions, així com la necessitat d'afrontar-les per desenvolupar una vida reflexiva i conscient de si mateixa.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL1, CCL2, CD1, CD2, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA3, CPSAA4, CC1, CCEC1

### Criteri d'avaluació

3.1. Reconèixer la radicalitat i transcendència dels problemes filosòfics mitjançant el reconeixement i l'anàlisi d'aquests en textos i altres mitjans d'expressió filosòfica o més àmpliament cultural.

3.2.Desenvolupar una actitud indagadora, autònoma i activa en l'àmbit de la reflexió filosòfica, mitjançant el disseny, l'elaboració i la comunicació pública de productes originals, com ara treballs de recerca o altres.

## Sabers bàsics

- Sòcrates: «coneix-te a tu mateix»
- Hipàtia d'Alexandria: "Defensa el teu dret a pensar, perquè fins i tot pensar de manera errònia és millor que no pensar."
- Agustí d'Hipona: "Estima i fes el que vulguis".

## ESO. 3r curs. Introducció a la Filosofia

- Kant: Aude Sapere!: aprendre a filosofar.
- Marina Garcés: “La filosofia no és un abric, és la pell; no és un vestit, és la carn; no és un paper, és una forma de vida.”
- Hildegard von Bingen: “No podem viure en un món que és interpretat per nosaltres per altres persones.”
- María Zambrano: “Filosòfic és preguntar, i poètica la troballa.”
- Hannah Arendt: “Sota la tirania és més fàcil actuar que pensar.
- Friedrich Nietzsche: “Sense la música, la vida seria un error.” - Hans Georg Gadamer: “L’obra d’art és un creixement en el ser.”

### Context o contextos

Personal i social.

### Dinàmiques de presa de consciència

El professor afirma que la «Filosofia no serveix per a res» i demana al grup/classe què significa per a ells que quelcom «és útil». A continuació es fa una pluja d’idees on discernim els diferents significats o usos lingüístics de l’expressió «utilitat» i si esdevé també es fa un llistat de sabers útils i possibles sabers inútils. És la poesia útil? El cinema, desvinculat de l’economia, és útil l? I la música? L’art en general? Els éssers humans som éssers creats per ser útils? Què és allò que ens fa lliures? S’enceta un debat on ens qüestionem tot plegat. Per cert, tal vegada aquest debat... Serà inútil?

### Recursos i materials

Es projecta una pel·lícula per fomentar el pensament crític i plantejar si reflexionar filosòficament sobre allò que planteja és una tasca inútil. Propostes a triar en funció del grau de maduresa, interessos o perfil del grup/classe: La vida es bella de Roberto Benigni, Belleza oculta dirigida per David Frankel, Babel dirigida per Alejandro González Iñárritu, Sis dies corrent dirigida per Neus Ballús...
A l’aula es necessita accés a internet, ordinador, pissarra digital i projector .

### Descripció i planificació de les tasques. Tipus i característiques dels productes obtinguts

-Grup/classe: a la pissarra de l’aula s’enregistren totes les aportacions individuals de tot el grup/classe de la pluja d’idees inicial on apareix la valoració de què entenem per «allò útil», les possibles «utilitats» de diferents sabers com el de la Filosofia i de l’art en general. Al final queda enregistrat allò que es considera adient per a tothom de manera consensuada. Després es visualitza l’obra cinematogràfica a l’aula.
- Petits grups: es debat si la visualització i reflexió sobre la pel·lícula «els ha servit de res i per què». Les aportacions es recullen en el quadren dels aprenents. A continuació cada grup fa una recerca d’imatges, fotografies, dibuixos, pintures, etc. que per a ells representin allò «útil» i «allò inútil» en relació als diferents tipus de sabers, entre ells: la Filosofia. Una altra opció és que cada petit grup creï les seves pròpies imatges. Un cop feta la recerca, o bé la creació de cada grup, el resultat o producte final és exposat a l’aula o en algun espai físic o digital amb el consens i aprovació del professor.
-Tasca individual final: cada alumne fa un treball escrit que consisteix a triar una de les frases filosòfiques dels sabers bàsics, investiga sobre l’autor de la mateixa, el seu context històric, proposta filosòfica i i fa una reflexió crítica personal sobre la utilitat o inutilitat de tot el que ha après i pensat.

### Procediments de retroacció, revisió i supervisió per part del professor durant la realització de les tasques

- Debats/pluja d’idees: els alumnes han de distingir, amb l’ajuda del professor, entre opinions, fal·làcies i arguments i la importància del respecte i torn de paraula.
- En el quadern cada alumne enregistra les idees exposades per part de tot el grup/classe en la pluja d’idees i en la posta comú final amb el suport i supervisió del professor.
- Producte final en petits grups: els alumnes, organitzen la distribució de tasques per realitzar l’exposició de imatges. Aquesta tasca és avaluada pels mateixos companys sota la supervisió del professorat.
-Producte final individual: el professor consensua amb cada

alumne quins recursos didàctics són adients així com la qualitat argumentativa.

## Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

L'avaluació final es fa amb una rúbrica compartida, (coavaluació) on es valora  la recerca de dades, la capacitat  argumentativa, l'actitud respectuosa, dialogant i tolerant. Aquesta situació d'aprenentatge permet transferències de coneixements amb matèries lingüístiques, digitals i artístiques.